

رگ های میرزا تقی خان امیرکبیر دقیقاً کجا زده شد؟

۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ ساعت ۲۰:۳۵

ساخت حمام کوچک به دوره‌ی صفویه (هم‌زمان با ساخت بنای اولیه‌ی باغ فین) برمی‌گردد. نکته‌ی قابل توجه این حمام وجود هفت کاشی قدیمی در قسمت خزینه است که حدود ۵۰۰ سال قدمت دارند. حمام سلطنتی یا حمام بزرگ، در دوره‌ی قاجاریه و به دستور فتحعلی شاه قاجار ساخته شده است. سئوالی که برای اکثر بازدیدکنندگان این باغ زیبا در بدو ورود پیش می‌آید آنست که امیرکبیر دقیقاً در کدام حمام به شهادت رسیده است؟

حمام تاریخی فین در [باغ فین کاشان](#) قرار دارد. این حمام قدیمی به دلیل قتل امیرکبیر، صدراعظم ناصرالدین شاه قاجار، مشهور است. در قسمت جنوبی باغ فین، دو حمام وجود دارد که به حمام کوچک و بزرگ معروف هستند. در فاصله ۶ کیلومتری جنوب شهر کاشان، منطقه‌ای سرسبز و خوش آب و هوا قرار دارد که در گذشته به روستای فین کوچک مشهور بوده و با توجه به تقسیمات کنونی شهر کاشان در انتهای خیابان امیرکبیر واقع شده است. آن چیزی که باعث شهرت این مکان شده، قرار گرفتن یکی از باغ‌های کهن ایرانی به نام باغ فین در این منطقه است. از ابنیه‌ی تاریخی موجود در مجموعه باغ فین، حمام بزرگ و حمام کوچک را می‌توان نام برد که در قسمت جنوبی باغ فین قرار گرفته‌اند و از مهم‌ترین جاهای دیدنی کاشان محسوب می‌شوند.

راه ورود هر دو حمام کوچک و بزرگ از داخل باغ است، اما وجود این دو حمام در این باغ چندان آشکار نیست.

حمام کوچک

ساخت این حمام به دوره‌ی صفویه (هم‌زمان با ساخت بنای اولیه‌ی باغ فین) برمیگردد. نکته‌ی قابل توجه این حمام وجود هفت کاشی قدیمی در قسمت خزینه است که حدود ۵۰۰ سال قدمت دارند. این حمام به‌منظور استفاده‌ی خدمتکاران ساخته شده است؛ به همین دلیل از حیث معماری، ویژگی بارزی نداشته و سبب شهرتش رویدادی تاریخی است که در آن به وقوع پیوسته است. این حمام در برخی از روزهای هفته برای استفاده‌ی عموم در اختیار مردم قرار می‌گرفته است.

این حمام همان مکانی است که میرزا تقی خان فراهانی معروف به امیرکبیر، صدراعظم ناصرالدین شاه قاجار، در بیستم دی ماه سال ۱۲۳۰ هجری خورشیدی در آن به قتل رسید.

پس از این واقعه، باغ فین و حمام آن دوباره فراموش شد و در دوره‌ی مشروطه، اشرار تمام سنگ‌های مرمر و مصالح گران‌بهای باغ و حمام را به غارت بردند.

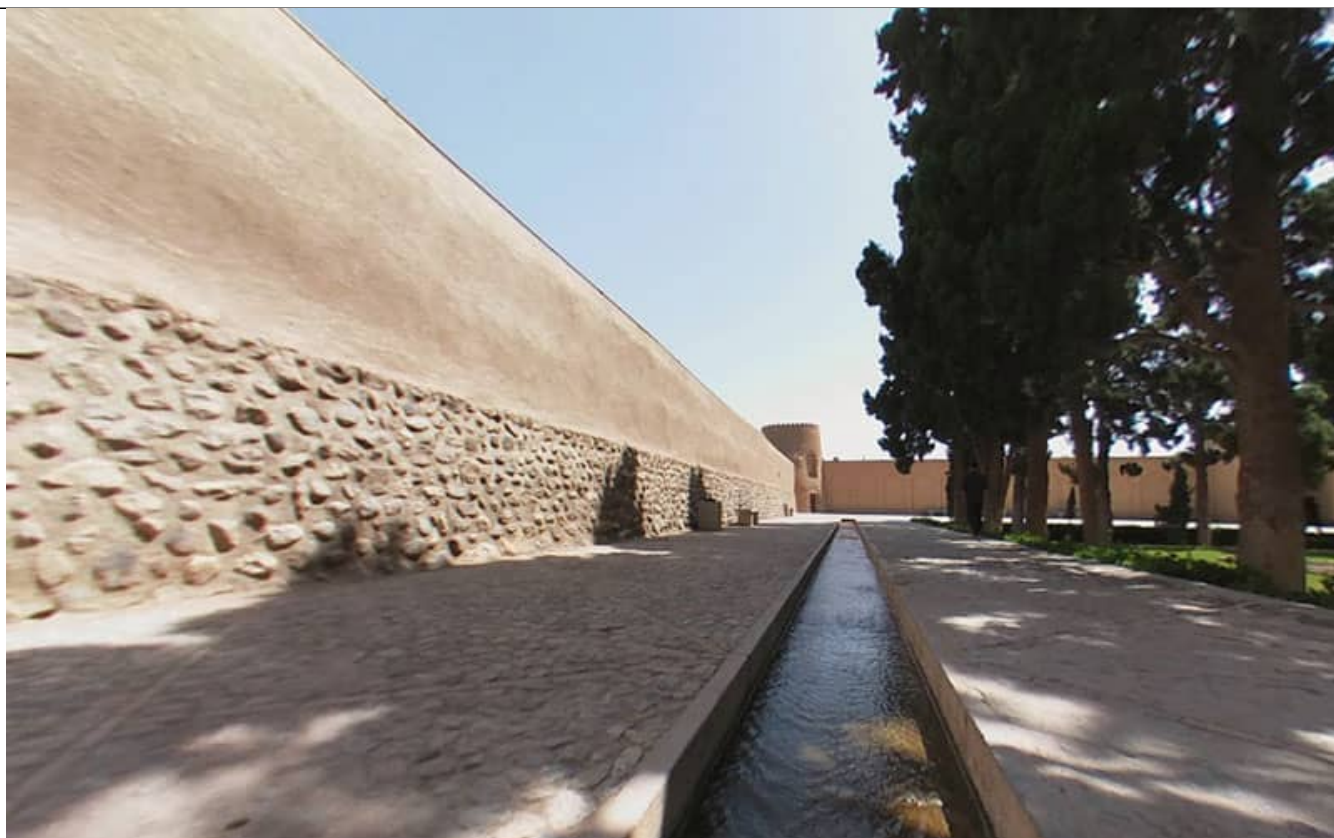

حمام بزرگ

حمام سلطنتی یا حمام بزرگ، در دوره‌ی قاجاریه و به دستور فتحعلی شاه قاجار ساخته شده است. البته در کنار ساخت حمام جدید، حمام کوچک را نیز که پس از پایان دوران صفوی از رونق افتاده بود، به دستور شاه مرمت کردند. از آن جایی که حمام بزرگ برای استفاده‌ی فرماندهان و بزرگان دربار ساخته شده است، به لحاظ معماری اهمیت دارد و ستون‌های مرمر و سقف نقاشی شده‌اش فوق‌العاده تماشایی است.

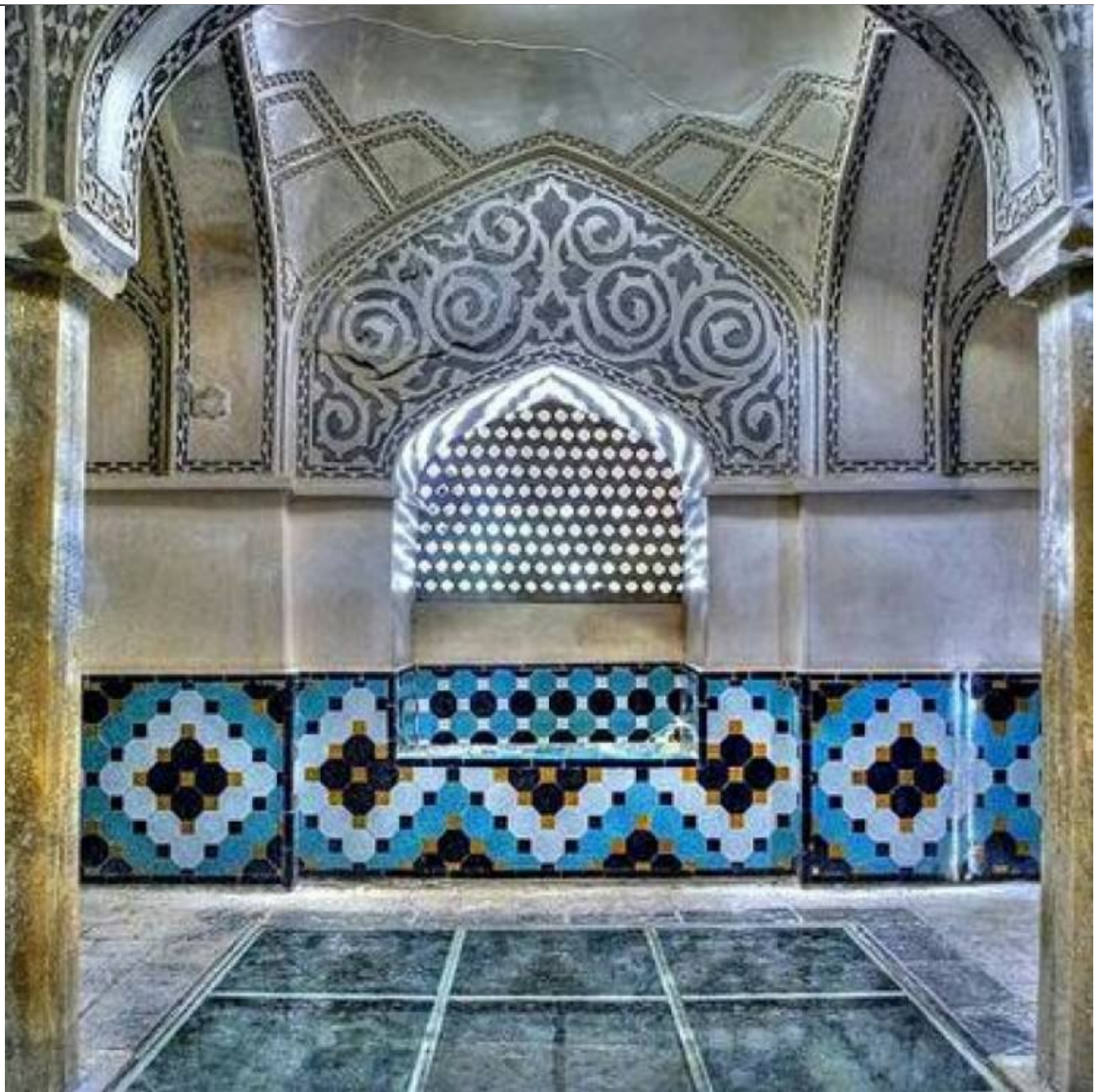
حمام بزرگ دو سربینه دارد. سربینه‌ی اول که به ورودی نزدیک‌تر است، سکویی در انتها و بخاری دیواری دارد. در این سربینه وجود نورگیرهایی مزین به کاشی‌های مشبک که به باغ باز می‌شوند، چشم‌انداز دلپذیری را ایجاد کرده است. سربینه‌ی دوم، حوضی در میانه و مسیر ترددی در ضلع شرقی دارد که کف آن پایین‌تر از سطح سربینه است. به نظر می‌رسد که به هنگام خروج از حمام ابتدا از سربینه‌ی دوم و سپس از سربینه‌ی اول استفاده می‌کرده‌اند، بدین ترتیب که پس از استحمام و خروج از گرم‌خانه، ابتدا پا را در حوض سربینه‌ی دوم می‌شستند و در هوای ملایم آنجا بدن را خشک می‌کردند و آماده رفتن به سربینه‌ی اول برای پوشیدن لباس می‌شدند.

در سال ۱۳۴۴ هجری شمسی این دو حمام بر اساس طرح اولیه‌ی خود دوباره مرمت و پس از آن نیز بارها تعمیر و بازسازی شدند.

حیاط خلوت کریم‌خانی

حیاط خلوت کریم‌خانی که به دستور کریم‌خان زند در جبهه جنوب‌غربی باغ ساخته شد، از اتاق‌های پنج دری، اتاق‌های ساده و یک حیاط کوچک تشکیل شده است. در واقع در دو طرف این حیاط کوچک، اتاق‌های تودرتو قرار دارند.

معماری حمام‌های سنتی

این دو حمام موجود در مجموعه‌ی باغ فین مانند بسیاری از حمام‌های تاریخی ایران زمین، به صورت خزینه‌ای هستند. در هر یک از حمام‌ها قسمت‌هایی شامل ورودی، گرمخانه، آب‌نما، خزینه، محل نظافت و سربینه (رختکن) به چشم می‌خورد. دیوار حمام‌ها با عایق رطوبتی مخصوص - ماسه، آهک یا ساروج - پوشانده شده است. این حمام دارای دالان‌ها و راهروهای زیادی است و معماری زیبایی دارد. دیوار حمام‌ها با عایق رطوبتی مخصوص - ماسه، آهک یا ساروج - پوشانده شده است. این حمام دارای دالان‌ها و راهروهای زیادی است و معماری زیبایی دارد. این دو حمام موجود در مجموعه‌ی باغ فین مانند بسیاری از حمام‌های تاریخی ایران زمین، به صورت خزینه‌ای هستند. خزینه یا به اصطلاح امروزه، حوضچه، محل نظافت و شست و شوی افراد بوده است. حمام‌های تاریخی کاشان، از جمله آثار باشکوهی هستند که در دوران صفوی مورد ستایش جهانگردان داخلی و خارجی گردیده، به طوری که شاردن فرانسوی می‌گوید: «گرمابه‌های کاشان فوق العاده عالی، خوب و تمیز هستند». این حمام‌ها با معماری عالی و ویژگی‌های خاص یکی از پنج عنصر اصلی شهر (مسجد، بازار، خانه، حمام، آب‌انبار) به شمار می‌آید.

بنای حمام فین در ۱۵ آذرماه سال ۱۳۱۴ خورشیدی در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید و با تلاش‌های پیگیرانه‌ی مسئولان، یونسکو در سال ۲۰۱۱ میلادی حمام فین را به‌عنوان قسمتی از مجموعه‌ی باغ فین در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت کرد.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۴۸۷۰۲/زده-کجا-دقیقا-امیرکبیر-خان-تقی-میرزا-پاپ-رگ>